

Nr 847

Av herrar Persson i Heden och Elmwall, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 77, angående vissa åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område, m. m.

(Lika lydande med motion nr 693 i Första kammaren)

Frågan om en omläggning av kvalitetsbestämmelserna vid inlösen av brödsäd, såvitt gäller bestämmingar av mältningskadorna, har varit föremål för diskussion under de senaste åren. Föreningen Svensk spannmålshandel har nu framlagt förslag till prisregleringsskalor grundade på den s. k. falltalsmetoden. På grundvalen härav föreslås nu i propositionen nr 77, att redan för innevarande års skörd övergång skall ske från nuvarande groddräkningsmetod till falltalsmetoden.

Det torde inte kunna bestridas, att falltalsmetoden har vissa fördelar. Denna metod synes medge en säkrare bedömning av mältningsgraden. Vidare kan den hittillsvarande tröskeln mellan formellt fullgod och icke fullgod brödsäd slopas genom den i propositionen förordade utformningen.

Samtidigt måste det emellertid stå klart, att övergång till falltalsmetoden kan få genomgripande konsekvenser. Enligt propositionen skall den nya utformningen inte inverka på odlarnas samlade inkomster. Såväl jordbruksnämnden som departementschefen har emellertid framhållit, att övergång till falltalsmetoden kan innebära större eller mindre förändringar för odlarna individuellt och jämväl regionalt. Det måste hållas för sannolikt, att falltalsmetoden kan få betydande negativa konsekvenser för jordbruket i stora delar av landet.

Jordbruksnämnden har framhållit, att de föreslagna nya bestämmelserna om prisregleringen för brödsäd är grundade främst på teoretiska bedömanden och på förhandlingar mellan olika intressegrupper. Det är även vår uppfattning att falltalsmetoden ännu inte är praktiskt utprovad på sätt som vore önskvärt. Detta kunde i och för sig motivera att man ytterligare dröjde något med övergången till falltalsmetoden.

Skall en övergång till falltalsmetoden ske redan för innevarande års skörd, synes det oss med den osäkerhet som nu kännetecknar metoden nödvändigt, att garantier skapas för att odlarna i framtiden inte åsamkas negativa ekonomiska konsekvenser. Jordbruksnämnden har framhållit att de föreslagna nya reglerna efter ett eller annat års praktisk tillämpning kan behöva bli

föremål för översyn. Departementschefen har refererat nämndens yttranden inte för egen del uttalat sig om sin beredvillighet att underkasta systemet en omprövning.

Enligt vår mening bör falltalsmetoden kunna antagas redan för innevarande års skörd, under förutsättning att tillämpningen blir provisorisk för en tid av två år. Efter denna provisorietid bör metoden bli föremål för en översyn varvid måste tillses, att negativa priskonsekvenser inte drabbar jordbruket eller delar av jordbruket. En sådan översyn torde då i tiden kunna sammanfalla med ingående av ett nytt jordbruksavtal.

Vid en kvalitetsbedömning på grundval av falltalsmetoden måste vidare enligt vår mening stora krav ställas på bedömningens absoluta objektivitet. Om ett för såväl den säljande odlaren som den köpande spannmålshandlaren tillfredsställande system skall kunna uppnås, fordras att kvalitetsbedömningen genomföres i en opartisk instans. Denna fråga torde emellertid lämpligen kunna anstå tills man vid provisorietidens slut har att bedöma huruvida falltalsmetoden bör bli bestående.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 77 måtte

1) godkänna att falltalsmetoden för kvalitetsbestämning vid inlösen av brödsäd och därpå grundade prisregleringsskalor tillämpas under en provisorietid av två år; samt

2) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att falltalsmetoden och därtill knutna prisregleringsskalor efter nämnda provisorietid av två år måtte bli föremål för översyn i enlighet med vad i motionen har anförts.

Stockholm den 3 april 1964

Arne Persson

i Heden

Emil Elmwall
